

prima instanță: V. Chisilița
instanța de apel: M. Guzun, I. Cotruță, N. Simciuc

nr. 2ra-1181/17

ÎNCHEIERE

21 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Ion Druță
Nicolae Craiu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de
Ministerul Justiției al Republicii Moldova

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Valentinei Țurcan împotriva
Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării
dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 februarie 2017, prin care au
fost respinse apelurile declarate de reprezentantul Valentinei Țurcan, avocatul
Viorel Chetrușcă și Ministerul Justiției al Republicii Moldova și menținută hotărârea
primei instanțe

constată:

La 08 iunie 2016, Valentina Țurcan a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea
încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea
prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a invocat că la 07 noiembrie 2005 s-a adresat la
Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău cu acțiune împotriva Cooperativei de Construcție
a Locuințelor nr. 231 cu privire la încasarea prejudiciului material și moral.

Indică că după mai mulți ani de tergiversare a procesului, la 05 martie 2012 a
fost pronunțată hotărârea de admitere parțială a acțiunii.

Remarcă că nefiind de acord cu hotărârea pronunțată, Cooperativa de
Construcție a Locuințelor nr. 231 a atacat cu apel hotărârea primei instanțe fără a
achita taxa de stat și nu a achitat-o în termenul acordat, iar instanța de apel nu a scutit
Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 231 de această obligație.

Totuși în ședința de judecată din 13 februarie 2014 a fost dispusă efectuarea
expertizei complexe, fiind întocmit raportul de expertiză nr. 1025 din 14 iunie 2013.

Ulterior, Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 231 a solicitat efectuarea repetată a expertizei complexe, fiind admisă solicitarea și prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2014 dispusă efectuarea acesteia.

Afirmă că la 20 martie 2015, dosarul a fost restituit instanței de apel fiind comunicat despre imposibilitatea efectuării expertizei în lipsa materialelor solicitate.

Astfel, prin încheierea din 22 aprilie 2015, a fost reluat procesul civil în ordine de apel, iar la 10 noiembrie 2015 reprezentantul ei a înaintat cerere prin care a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa și soluționarea demersului cu privire la restituirea apelului declarant de Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 231 ca netimbrat.

Notează că fără a examina această cerere, instanța de apel a dispus expedierea repetată a dosarului către Centrul National de Expertize Judiciare pentru efectuarea expertizei numite și fără stabilirea unui termen limită pentru aceasta.

Ulterior, prin cererea din 24 martie 2016, reprezentantul său a solicitat pronunțarea unei încheieri suplimentare la încheierea din 11 noiembrie 2015, pentru a se fixa termenul acordat pentru efectuarea expertizei.

Notează că cererea menționată a fost restituită fără examinare, motivând-se că nu poate fi soluționată în lipsa dosarului.

Totodată, la aceeași dată a depus o cerere prin care a solicitat accelerarea procedurii, care prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 05 aprilie 2016 a fost respinsă ca neîntemeiată.

Consideră că anume admiterea demersurilor abuzive și emiterea de hotărâri care au fost casate ulterior, cu trimiterea dosarului de la o instanță la alta pentru rejudecare a dus la tergiversarea cauzei, fiind evident că i-a fost încălcat dreptul de a beneficia de un proces echitabil în termen rezonabil, fiind încălcate valorile definite de art. 6 și 14 din Convenție.

Argumentează că vina pentru tergiversare revine atât pârâtului cât și instanțelor judecătorești care au tolerat comportamentul abuziv al acestuia.

Astfel, suferințele morale cauzate, starea de stres, imposibilitatea de a se bucura în modul convenit de proprietatea sa, fiind nevoită să plece peste hotarele țării să muncească pentru a soluționa problema locativă, de garanțiile prescrise de lege, neliniștea și nedreptate, starea de dezamăgire și neîncredere, incomoditățile prin care a fost nevoită să treacă, justifică necesitatea compensării prejudiciul moral.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 9 alin. (1), 192 alin. (1), 206 alin. (5), 94 alin. (1), 96 alin. (1), (1¹) CPC, art. 6 par. (1), 14 CEDO, art. 1 din Protocolul 1, art. 2 alin. (1), (7), 5 alin. (1) din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la examinare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Solicită admiterea acțiunii, constatarea încălcării dreptului Valentinei Țurcan la judecarea în termen rezonabil a cauzei, încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul Valentinei Țurcan cu titlul de prejudiciu moral suma de 50000 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriai Buiucani din 08 septembrie 2016, acțiunea a fost admisă, a fost constatat încălcarea dreptului Valentinei Țurcan la judecarea cauzei în termen rezonabil.

A fost încasat din bugetul statului prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul Valentinei Țurcan despăgubirea pentru prejudiciul moral în sumă de 15000 lei.

În rest cerințele Valentinei Țurcan au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 februarie 2017, au fost respinse apelurile declarate de reprezentantul Valentinei Țurcan, avocatul Viorel Chetrușcă și Ministerul Justiției al Republicii Moldova și menținută hotărârea primei instanțe.

La 13 aprilie 2017, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu emiterea deciziei de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Obiectează că instanța de apel a interpretat în mod eronat legea aplicând eronat normele de drept material și a apreciat arbitrar probele.

Indicând prevederile art. 239, 432 alin. (1), 445 alin. (1) lit. (f) CPC, art. 5 din Legea nr. 87 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, susține că instanța de apel a apreciat arbitrar poziția participanților procesului și nu a luat în considerație argumentul invocat de către reprezentantul Ministerului Justiției al Republicii Moldova referitor la faptul că dosarul s-a aflat la Centrul National de Expertize Judiciare pentru efectuare expertizei, în acest sens consideră ca instanța de apel neîntemeiat a menținut hotărârea primei instanțe, prin urmare fiind aplicate eronat normele de drept material.

Remarcă că respectarea întocmai a procedurii din partea instanțelor de judecată, cu asigurarea respectării drepturilor participanților la proces și efectuarea expertizei, nu poate fi privită drept tergiversare a examinării cauzei.

Relevă în acest sens că pentru a fi în prezența examinării unui litigiu de judecată în strictă conformitate cu prevederile legale, se impune obligatoriu respectarea drepturilor și obligațiilor fiecărui participant la proces.

Astfel, instanța de apel la emiterea deciziei a apreciat arbitrar poziția participanților la proces și a dat dovadă de o examinare superficială a criteriilor de apreciere a duratei procedurilor, care sunt: complexitatea cauzei, comportamentul părților.

Consideră că instanța de apel, la caz, în mod nejustificat și neîntemeiat a dispus acordarea prejudiciului moral în cuantum de 15000,00 lei, în condițiile în care pricina nu a fost examinată sub toate aspectele și s-a acordat o apreciere eronată a probelor anexate la materialele cauzei.

Mai mult, susține că cuantumul prejudiciului moral este excesiv și vădit disproporțional în corelație cu sumele acordate de Curtea Europeană în spețe similare.

Afirmă că instanța de apel nu a reținut și aspectul privind importanța unificării practicii judiciare a instanțelor naționale la acordarea despăgubirilor morale în cazuri similare celor indicate.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 16 februarie 2017, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 92) și care a fost recepționată de către recurent la 10 martie 2016 (f. d. 101).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 februarie 2017, în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile

trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Ion Druță

Nicolae Craiu